

Sammanhållning genom samarbete: Hur påverkar EU:s sammanhållningspolitik makroregionen Östersjön?

EU:s sammanhållningspolitik balanserar regionala skillnader i EU

Enkelt uttryckt strävar EU:s sammanhållningspolitik efter att minska regionala skillnader inom EU. Dock är sammanhållningspolitiken inte endast inriktad på fattigare regioner utan alla EU-länder drar nytta av den.

Sammanhållningspolitik påverkar EU-medborgarnas dagliga liv eftersom den stödjer utveckling av regioner och fungerar som en katalysator för investeringar. Detta hjälper till att skapa nya jobb, öka den ekonomiska tillväxten och konkurrenskraften.

Sammanhållningspolitiken är en viktig del av EU:s budget. I budgeten för 2014-2020 tilldelades över 30 % till olika finansiella instrument som stödjer sammanhållningspolitiken. Sammanhållningspolitiken genomförs genom Europeiska regionalfonden (ERDF), Europeiska socialfonden (ESF) och Sammanhållningsfonden. Varje fond har sitt särskilda mål.

EU:s makroregionala strategier beaktar gemensamma möjligheter och utmaningar

EU:s makroregionala strategier omfattar åtminstone 2/3 av unionen, och representerar nya och försök till flernivåstyre. Tanken med makroregionala strategier väcktes från insikten om att liknande utmaningar och möjligheter oftast dikteras av det geografiska och kulturella området. Länder i samma region kan beakta dessa bättre genom ökat samarbete som skapas av strategierna.

Att arbeta tillsammans över gränserna är grundläggande för makroregionala strategier. Ett utökat samarbete förbättrar avsevärt vardagen för människor som bor i området, eftersom makroregionala strategier täcker flera ämnen, allt från utbildning, hälsa och miljöskydd till innovation, transport och turism.

Varje makroregional strategi präglas av dess omgivning. När det gäller EU:s strategi för Östersjöregionen är det Östersjön som förbinder och inspirerar människor runtom den att arbeta tillsammans. Det huvudsakliga arbetsfältet i EU:s strategi för Östersjöregionen är dock nära länkade till havet. De tre målen med strategin är att rädda Östersjön, öka välbefindandet och integrera Östersjöregionen.

Alla makroregionala strategier är finansiellt neutrala, och de tar inte emot några ytterligare medel. De förlitar sig på befintliga medel, särskilt Europeiska regionalfonden som finansierar gränsöverskridande samarbete.

Hur är makroregionala strategier länkade till EU:s sammanhållningspolitik?

EU:s strategi för Östersjöregionen tillämpas i praktiken genom projekt. Detta är vad som kopplar ihop makroregionala strategier med EU:s sammanhållningspolitik, eftersom de flesta projekt som genomför EU:s strategi för Östersjöregionen är finansierade av sammanhållningsfonden.

Eftersom strategierna främjar länder att arbeta tillsammans, bidrar de särskilt till samsynsdimensionen i EU:s sammanhållningspolitik. Starkt territoriellt samarbete har positiv effekt på ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Strategier involverar aktörer från alla nivåer i samhället för att arbeta mot en mer välmående region. De gör också att EU kommer närmare medborgarna genom konkreta EU-finansierade projekt som engagerar och har positiv effekt på våra liv. Starka och välmående makroregioner kan därför främja utvecklingen av Europeisk demokrati och EU:s värderingar, särskilt i perioder då Europa står inför flera utmaningar.

Makroregionala strategier kan fungera som föregångare och agera som en modell för hela EU. Till exempel har arbete i EU:s strategi för Östersjöregionen bidragit till EU:s strategi för anpassning till klimatförändringar och Östersjöregionen har en lång tradition av att hantera marint avfall, vilket ofta har skett genom EU-finansierade projekt som har statuerat exempel globalt.

Ett exempel på vikten av makroregionala strategier är deras kopplingar till länder utanför EU. EU:s strategi för Östersjön består av åtta EU-medlemsländer och dessutom fyra grannländer (Vitryssland, Island, Norge och Ryssland). Eftersom strategin fungerar aktivt på regional nivå med länder som inte är EU-medlemmar, stärks dessutom kopplingarna mellan EU och grannländerna. I Östersjöregionen är havet och dess välmående en naturlig grund för samarbete utöver EU:s gränser.

Eftersom alla makroregionala strategier passar väl in i den befintliga EU-lagstiftningen och dess institutioner, och inte tar emot några ytterligare medel, måste de fokusera på särskilda åtgärder. När det gäller EU:s strategi för Östersjöregionen har miljöfrågor relaterade till Östersjön varit en av de drivande handlingskrafterna. Strategin skapar en plattform för olika aktörer att samarbeta och agera för att rädda Östersjön.

EU-finansierade projekt som fungerar som dessa handlingsplattformar och representerar målen i EU:s strategi för Östersjöregionen särskilt bra kallas för flaggskepp. Vissa av dessa flaggskepp har utvecklats från individuella projekt till nätverk och forum, såsom Östersjöns fiskeriforum, som bidrar till dialog och samarbete. Denna form av omvandling visar också hållbarheten i projektfinansiering och resultatet är gynnsamt för hela regionen.

Källor:

“10 Myths and Facts about EU Cohesion policy”

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/myth-busting/

En introduktion till EU:s sammanhållningspolitik 2014-2020 (2014)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_en.pdf

Studie om makroregionala strategier och deras länkar med sammanhållningspolitiken (2017)

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2017/macro-regional-strategies-and-their-links-with-cohesion-policy805

Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska sociala kommittén samt Regionkommittén om genomförandet av EU:s makroregionala strategier COM/2016/0805 final

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0>

The article is part of an European Union funded project "[Cohesion through EUSBSR](#)" promoting positive results of EU Cohesion policy in the Baltic Sea macro-region (EUSBSR).

The article reflects only the author's view and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

With financial support from the European Union